

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Heidy Purga
Kultuuriministeerium
min@kul.ee

Teie 16.07.2025 nr 1-11/762-1

Meie 31.07.2025 nr 2.3-5/25/2317-2

Arvamus Eesti spordiregistri põhimääruse muutmise eelnõule

Täname, et saatsite Andmekaitse Inspeksioonile arvamuse avaldamiseks kultuuriministri 27. veebruari 2020. a määruse nr 4 „Eesti spordiregistri põhimäärus“ muutmise eelnõu.

Esitame lisaks eelnõud puudutavatele tähelepanekutele ka tähelepanekud kehtiva põhimääruse osas, kuna käsilolev andmekogu põhimääruse muutmine annab võimaluse muuta ka kehtivat põhimäärust selgemaks ja konkreetsemaks.

1. Eelnõu punktiga 2 tunnistatakse muu hulgas kehtetuks andmekogu vastutava töötleja ülesanded, mis on seotud sisestatud andmete õigsuse kontrollimisega ja andmete väljastamise õiguspärasuse eest vastutamisega. Seletuskirjas on selgitatud, et *tunnistatakse kehtetuks sätted, mille täitmine praktikas on ebamõistlik või keeruline – loobutakse mittestandardse struktuuriga andmete sisestamise põhimõtete ja muude erijuhtumite kooskõlastamisest ning vastutava töötleja järelevalvest andmekogusse sisestatud andmete õigsuse üle, samuti tunnistatakse kehtetuks vastutus andmete väljastamise õiguspärasuse eest.*

Siinjuures peame vajalikuks selgitada, et isegi kui eemaldada põhimäärusest vastavad sätted, siis EL isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikkel 5 lõike 2 kohaselt on isikuandmete vastutav töötleja kohustatud tagama sama artikli lõikes 1 loetletud isikuandmete töötlemise kõikide põhimõtete järgmise, sh tagama, et isikuandmete töötlemine oleks seaduslik (punkt a) ning et töödeldavad isikuandmed oleksid õiged ja asjakohased (punkt d). Seega vastutab andmekogu vastutav töötleja tervikuna nii andmekogust andmete väljastamise õiguspärasuse kui ka andmekogusse kogutud andmete õigsuse eest ning seda isegi siis, kui andmete andmekogusse esitajaks on mõni teine andmekogu või isik.

Lisaks näeb põhimääruse § 36 ette, et andmekogu pidamise üle teeb järelevalvet vastutav töötleja, kuid pärast vastavate sätete eemaldamist jääb üldse selgusetuks, kelle või mille üle vastutav töötleja järelevalvet teeb.

2. Põhimääruse § 4 järgi on andmekogusse kantud andmetel informatiivne tähendus, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel. Märgime, et kuigi avaliku teabe seadus seda nõuab, on selline säte sisutühi. Ilmselgelt lähtub asutus oma töös andmekogusse kantud andmetest, vastasel juhul ei oleks andmekogu pidamisel mõtet. Nii on kohatu põhimääruses märkida, et andmetel on vaid statistiline või informatiivne tähendus. Eristada tuleb üksnes neid juhte, kus seadusest tulenevalt on andmekogu andmetel kolmandate isikute suhtes konstitutiivne tähendus. Soovitame sätte põhimäärusest

eemaldada.

3. Spordiseaduse § 6¹ lõike 6¹ järgi säilitatakse sporditulemusi tähtajatult. Sama seaduse § 6² järgi on spordiorganisatsioonil, spordikoolil ning spordi andmekogu vastutaval ja volitatud töötlejal spordi eripära arvestades õigus spordi arendamiseks ja toetamiseks ning spordiajaloo jäädvustamiseks muu hulgas avalikustada sportlase sporditulemusi. Spordiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 105 SE seletuskirjas¹ on sportlaselt nõusolekut küsimata tulemuste avalikustamise vajalikkuse osas selgitatud, et *sporditulemused peaksid olema usaldusväärsed, avalikud ja kättesaadavad sõltumata ajast ja osaleja soovist. Sport on oma olemuselt avalikkusele suunatud, omab olulist ühiskondlikku huvi ja mõju ning seda toetab avalik sektor. Seetõttu on spordiorganisatsioonid huvitatud laialt kättesaadavast infost ning sportlaste tulemuste esitlemisest avalikkusele. /.../ Kui lisada seadusesse säte, mille järgi võib sporditulemusi töödelda, lihtsustaks see spordialaliitude, spordiorganisatsioonide, treenerite ja meedia tegevust. Korraldajad, pealtvaatajad ja meedia ei peaks kartma, et tulemused või sportlase osalemine võidakse mistahes ajahetkel salastada ning et sportlasi toetatakse objektiivsete näitajate alusel.*

Siinjuures rõhutame, et IKÜM-st tulenevalt peab igasugune isikuandmete töötlemine olema eesmärgipärane ja toimuma ulatuses, mis on selle konkreetse eesmärgi täitmiseks vajalik. Kui sporditulemuste andmete isikustatud kujul kogumine ja säilitamine on vajalik spordi arendamiseks ja toetamiseks ning spordiajaloo jäädvustamiseks, siis ilmselt ei täida nende andmete alaline avalikustamine eelnimetatud eesmärke ning küsitav on, kuivõrd täidab see ka spordiseaduse muutmise seaduse 105 SE seletuskirjas toodud teisi eesmärke. Tähtjatu andmete avalikustamine tähendab intensiivset riivet isiku privaatsusele ning nõuab põhjalikku põhjendamist.

Lisaks peame vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et juba sportlase osalemine paraolümpiamängudel annab teavet tema tervises seisundi kohta. IKÜM artikkel 4 punkti 15 järgi on füüsilise isiku füüsilise ja vaimse tervisega seotud isikuandmed, mis annavad teavet tema tervisliku seisundi kohta, terviseandmed, mis omakorda on IKÜM artikkel 9 lõike 1 järgi eriliigilisteks isikuandmeteks. IKÜM põhjenduspunkti 35 järgi peaksid tervisealaste isikuandmete hulka kuuluma kõik andmesubjekti tervislikku seisundit käsitlevad andmed, mis annavad teavet tema endise, praeguse või tulevase füüsilise või vaimse tervise kohta.

4. Spordiseaduse § 6¹ lõike 6¹ viimase lause kohaselt säilitustähtaja möödumisel isikuandmed anonüümitakse. Spordiseaduse muutmise seadus 518 SE seletuskirjas² on anonüümimise osas antud järgmised selgitused: */.../ säilitustähtaja möödumisel isikuandmed anonüümitakse. Spordiregistri alamandmekogudes olevad ja erinevate ajaperioodide andmed on omavahel seotud - kui sealt isikuandmed kustutada, ei ole algandmed enam terviklikud, võrreldavad ega analüüsiks sobilikud.* Samas ei nähtu seletuskirjast, mida isikuandmete anonüümseks muutmine tegelikkuses tähendab.

Anonüümsete andmete osas peame vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et isikuandmed on anonüümsed üksnes sellisel juhul, kui andmekogus olevaid andmeid ei saa konkreetse isikuga või tema tegevustega siduda, grupeerida või isikutepõhiselt eristada ehk isikustatud kujule tagasi viia või näiteks tuvastada koos muude andmetega nende pealt mõnda muud konfidentsiaalset teavet.

Seletuskirjast võib aga pigem välja lugeda, et soov ei ole isikuandmeid kustutada või neid viia kujule, kus algandmed ei ole enam terviklikud, võrreldavad ja analüüsiks sobilikud. IKÜM artikkel 4 punkti 5 järgi, kui isikuandmete töötlemine toimub sellisel

¹ [Spordiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 105 SE](#)

² [Spordiseaduse muutmise seadus 518 SE](#)

viisil, et isikuandmeid ei ole enam täiendavat teavet kasutamata võimalik seostada konkreetse andmesubjektiga, on tegemist pseudonüümitud andmetega (nt asendatakse isikuandmed unikaalse koodiga). Sealjuures tuleb täiendavat teavet (nt kooditabelit, kust nähtub, kelle andmed on vastava koodiga asendatud) hoida eraldi ja andmete tuvastatud või tuvastatava füüsilise isikuga seostamise vältimise tagamiseks tuleb rakendada tehnilisi ja korralduslikke meetmeid. Lisaks selgitame, et pseudonüümitud isikuandmete töötlemisele kohalduvad samuti IKÜM-st tulenevad nõuded, sh nõue määrata andmete säilitamiseks tähtaeg.

Kokkuvõtvalt soovitame tulemuste isikustatud kujul avalikustamist puudutavat osa vajadusest ja eesmärgist lähtuvalt uuesti analüüsida ning põhimäärust ja seletuskirja selles osas täiendada. Samuti palume täiendada seletuskirja osaga, mis puudutab isikuandmete anonüümimist pärast säilitustähtaja möödumist. Juhul kui tegemist on siiski sooviga säilitada andmeid pseudonüümitud kujul, siis tuleb nende andmete säilitamiseks määrata konkreetne tähtaeg, arvestades töötlemise vajadust ja eesmärki.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Urmo Parm
valdkonnajuht
peadirektori ülesannetes

Terje Enula
Terje.Enula@aki.ee
627 4144